

Θνoμός αδιόφορος διὰ κατάστασιν Τολστόη. Μίτρα ελήφθη σαν, κτλ.

Είνε τόσα τα τηλεγραφήματα αὐτά, τηλεγραφήματα φιλικά, περιέργου, έκτεντικά, έκτακτικά, κατηγορηματικά, λιρικά, άπαισιόδοξα, ὥστε ἂν χροιάζονταν δλόκληρος τόμος γιὰ νὰ τὰ δημοσιεύσῃ κανεὶς.

Ἐξῆ Νοεμβρίου, 2 ἡ ὥρα τοῦ ἀπόγευμα, Ὁ Τολστόη προσβάλλεται ἀπὸ μιὰ ζεαφνὴ ἐξασθενεῖ τῆς λειτουργίας τῆς καρδίας του, ἡ ὁποία διαρκεὶ εἰσὸς λεπτὰ. Ἡ κόρη του Τατιάνα Ανόβνα βρισκεται κοντὰ του. Ὁ συγγραφεὺς τὴν πιάνει ἀπὸ τὸ χέρι, τὴ φέρνει κοντὰ του καὶ τῆς φησίζει: «Ἐ, λοιπόν... ἔφτασε τὸ τέλος... Αὐτὸ εἶνε ὄλο...» Μὰ τὸ τέλος δὲν εἶχε φτάσει ἀκόμη.

Κοντὸ τὸ βράδι ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς ἐπιδεινώνεται πάλι, σοβαρώτερα αὐτῆ τῆ φορᾶ. Κανεὶς δὲν κοιμάται. Ὅλοι βρισκονται στὸ ποδάρ. Ἡ οικογένεια τρῶ ἀσθενεῖ μταινεὶ γιὰ πρώτη φορᾶ στὸ δοματίου του, μὰ ἐκεῖνοι δὲν ἀντιλαμβάνονται τὴν παρουσία τους. Ὁ δημοσιογράφου τρέχουν πάλι στὸ τηλεγραφεῖο, μὰ τὰ τηλεγραφήματα κοντὰ αὐτῆ τῆ φορᾶ εἶνε ἀλαλόγητα, ἐπιτόνια, χωρὶς περικτὰ λόγια καὶ περιγραφεῖς. Μοιάζουν μὲ τὸ Σ. Ο. Σ. τοῦ ἀσφυκτοῦ. Νὰ μεριζαί:

«Κρίσις. Ἐξασθενίσις καρδίας. Κατάστασις ἀπελπιστικῆ».
«Οικογένεια συγγραφεὺς ἀργυρεὶ ἀγωνίασα. Συγγραφεὺς κασιόν».
«Οἱ ἱατροὶ κ'λαίου. Τέλος ἡγίσις». **Γενικὴ ἀσθενία κρυσταλλοειδῆ.** **Ἐνεσις μορφήσις.** **Ἰπποκρίτης.** **Ἐνα πένες. Νέα ἐξασθενίσις καρδίας. Κατάστασις κρυσταλλοειδῆ.** **Κόμησα Τολστόη εἰσάγεισιν παρ' ἀσθενεῖ, δὲν ἀνεγορσθη.** **Οὐδέμια πλέον εἰλιπίσις, κτλ. κτλ.**

Πέντε λεπτὰ ἀργότερα ὁ ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς Σαβίονη τηλεγραφεῖ πρὸς τοὺς προϊσταμένους του: «**ΤΟΛΣΤΟΗ ΑΠΕΒΙΩΘΗΣΕ.** Ἀμέσως ὄλο τὸ πλῆθος πού βρισκεται στὸ Ἀσπίτοβο καταλιζέται γιὰ τελευταία φορᾶ τὸ τηλεγραφεῖο. Τὰ τηλεγραφήματα ἐξαποστελλονται κατὰ χιλιάδας. Οἱ ἀξιωματικοὶ τηλεγραφοῦσιν στὰ Ἀσχηγὰς τους, οἱ κληρικοὶ στὰς Ἐπισκοπάσις τους, οἱ δημοσιογράφοι πρὸς τὰς ἐκθεσίσεις τους, οἱ συγγενεὶς καὶ φίλοι πρὸς τοὺς ἄλλους συγγενεὶς καὶ φίλους καὶ οἱ ἀγνωστοὶ πρὸς τοὺς ἀγνωστοὺς.

Ἡ ὥρα τοῦ θανάτου ἦταν ἡ 6 καὶ 5' μ. μ.
Ὅλοσ ὁ κόσμος στὸ Ἀσπίτοβο κλαίει. Στους δρομους ὁ χωροφυλακὸς μάλις μαθαίνει τὴν εἰδησι, φέροντι τὰ μοντηρία τους στὰ μάτια τους. Πένθος γενικό ἐπικρατεῖ παντοῦ. Κι' αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς εἶνε συγκεντρωμένοι...

Οἱ ἐτοιμοθάνατοι, ὅταν ἀισθάνονται τὸ τέλος τους, πιάνονται ἀπὸ τὰ σκεπασμάτα τους. Ὁ Τολστόη, ὁ δόλοσ κατὰ τῆς τελευταίης του στιγμῆς εἶχε χάσει τὴν αἰσθησίση του, εἶχε μαζέψει τὰ δάχτυλά του, σὰν νὰ χροατοῖσε στὸ χέρι του κοντολοχόου καὶ τὰ κινεῖσε ἀσθενικά κάτω ἀπὸ τῆς κοιλίης του, σὰν νὰ ἤθελε νὰ γραμίη... Ἦταν γυμνὸς μὲ τὴν πλάτη, μὲ τὸ ἀριστερὸ γόνατο στροκονεῖο καὶ μὲ τὸ δεξιὸ τενοτήμον... Πρὶν πεθάναι, στέναξε λίγο καὶ εἶπετα σόσπασε γιὰ πάντα... Ἡ ἀγωνία του βάστηξε τρία λεπτὰ...

ΜΙΚΡΑ - ΜΙΚΡ

ΤΑ ΧΑΜΟΚΕΡΑΣΑ

Ποῖος ἀγνοεὶ τὰ χαμοκέρασα, τὰ δροσεροτάτα αὐτὰ προϊόντα τὸν Ἑλληνικὸν δασὸν πού βγαίνουν τὴν ἀνοιξὴ καὶ ἀποτελοῦν ἕνα ἀπὸ τὰ νοστιμώτερα φρούτα;

Καθὸς ἀπεδείχθη, τὰ χαμοκέρασα προέρχονται ἀπὸ τὰς Ἰνδίας ὅπου ἦσαν ἀποφρῆ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μετεβόθησαν στὴν Ἐφρώτη. Φαίνεται ὅμως διὸ ἦσαν ἀρεκτὰ γνωστὰ καὶ στὴν ἀρχαία ἑλλάδα, γιὰ τὸ Θεοφύλακτος καὶ ὁ Διοσκουρίδης μιλῶνε γι' αὐτὰ μὲ θαυμασμό. Ἐπίσης ὁ Ἀλεξανδρινὸς συγγραφεὺς Μιθρῆς ἀμείψασε στὰ χαμοκέρασα 48 ἰλόκληρα ποήματα, τὰ ὁποία μετεφράσθησαν στὴν Ἑλβετικὴ καὶ ἐξεβόθησαν μετὰ σχολίου ἀπὸ τὸ Φύσ στὸ 1549. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῖς Ρωμαίους, ὁ Βιργίλιος καὶ ὁ Ὀβίδιος, ἀναφέρουν ἐξ ὀριμένα ποιημάτων τους τὰ χαμοκέρασα.

ΠΟΣΕΣ ΕΙΝΕ Η ΤΡΙΧΕΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ;

Πολλοὶ ξένοι ἐπιστήμονες, ἰδίως Ἕλληνας καὶ Γερμανοὶ, κατέγιναν ἀπὸ καιροῦ μὲ τὴν λύση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ. Ὑπελογισθη λοιπὸν διὸ στὸ κεφάλι, σὲ κάθε τετραγωνικὸ δάχτυλο, ὑπάρχουν, κατὰ μέσον ὄρον 1076 τρίχες. Νεώτερος ὅμως ἔρευνες κατέγιναν ἐξ ἀκριβέστερα ἀποτελέσματα. Ὅπως κατὰ μιάν τελευταίαν στατιστικὴν ἐρεθῆ διὸ οἱ κοκκινωτάλλης ἔχουν 9,200 τρίχες, οἱ καστανοὶ 11,800, οἱ ἔχοντες μαύρα μαλλιά 105,000 καὶ οἱ ξανθοὶ 143,000.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΟUVELLES LITTÉRAIRES ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

— Μιά πρ.τορναγί; φιλολογικὴ κριτικὴ

Ὅλοι οἱ μεγαλύτεροι Ἐφρώτικοὶ κριτικοὶ ἀναγορῶζον ὁμοφώνως διὸ τὸ καλύτερο ἔργο πού ἔγραψε σχετικὸς μὲ τὸν παρῶντο πόλεμο εἶνε τὸ τελευταῖος ἐκδοθὲν μνηστορόημα τοῦ Γερμανοῦ Ε. Μ. Ρεμάρκ «Ἄπὸ τῆς Ἄσσι, κανεὶς νεο...» Το παραδέχονται ὡς ἄνοτερο καὶ τὸν «Ἐπὶλεῖον Στανφόν» τοῦ Ντοστέλοβ καὶ τῆς «Φουτῆσις» τοῦ Μλαμπύς, τὰ ὁποία κατεῖχαν ὡς τόρα τὰ σκίττρα τῆς πολεμικῆς φιλολογίας. Ἡ ἐκδοσις τοῦ ἔργου τοῦ Ρεμάρκ στὴ Γερμανία ἐσημείωσε καταλιτρικὴ, σχεδὸν ἀράνταστη, ἐπιτυχία. Χιλιάδες ἀντιπῶνον ἐξηγητήθησαν μέσα σὲ λίγες μέρες, ἡ φιλολογικὴ σκεψὶς τὸν ἐφημερίδων μονάχη γι' αὐτὰ ἔγραμαν κα' ὄλοσ ὁ κόσμος ἐπικρατεῖσιν ἀσφᾶ, στὰ βιβλιοπωλεῖα νὰ τ' ἀγοράσῃ. Τ' ὄνομα τοῦ Ρεμάρκ βρισκεται σήμερα στὰ στόματα ὄλων τὸν μορῶντονον Γερμανικὸν καὶ ἄπ' ὄλα τὰ Ἐφρώτικα Κοιτῆ τὸν ζῆτον ἐπεσομένους τὴν ἀδεια, προσφῶντοζ τὸν κολοσομῖα συγγραμματα δικαιομματα, γιὰ νὰ μεταφράσουν τὸ ἔργο του.

Ὅλη αὐτὴ τῆ ὄρα ὁ Ρεμάρκ τὴν ἀπέκτησε μίση στούς δύο τελευταίους μήνες. Προηγουμένως ἦταν ἕνας ἀσημῶντος ἰατρίλλης, τοῦ ὁποῖου τὰ ὄνομα ἦταν ἀγνωστὸν καὶ στοὺς φιλολογουζτας ἀκόμη.

Ἐντοματῶζ ὄλοσ ἔγραψε τὸ ἔργο του, ὅποτε μίση μῆρα τὸ ἐτελείωσε καὶ τὸ ἀπέβαλε διὰ τὴν κρῖσι τὸν γνωστὸν ἐκδοτὸν τοῦ Βερολίνου Οὐλστίν. Ἡ ἐπιλάγιστες ὄμοσ ἐλπίδες νὰ τοῦ τὸ ἐκδοθῇ, οἱ Οὐλστίν διέβασε πρῶταμῃ τὸ «Ἄπὸ τῆς Ἄσσι, κανεὶς νεο...» κα' ἐφθοσῶσθησε τόσο ἀπ' αὐτὸ, ὥστε ἐνάλεσε ὄμοσ τὸν συγγραφεῖ του καὶ τοῦ προσέφερε γιὰ νὰ τὸ ἐκδοθῇ τὸ σερβιστὸ ποσὸν τὸν 20,000 μάρκων (350, περίπου χιλιάδων δραχμῶν). Ὁ Ρεμάρκ, ὁ ὁποῖος οὔτε τολομῶτε νὰ πιότρη αὐτὰ ποσῶνε, δέχθητ' εἰσχαριστόντας καὶ τὸ βιβλίον ἐξεβόθη.

Μὰ σὲ λίγες μέρες ἀπὸ τῆς κυκλοφορίας του ἡ πώλησις του ξεπέρασε καὶ αὐτῆς τῆς προσδοκίης τοῦ ἀμοδοζῶτατος ὄποσο ἐκδοτὸν Οὐλστίν. Ἡ ἀναποκρίσις ἐξηγητήθη ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλληλ. Τότε ὁ Οὐλστίν—ὁ ὁποῖος κρινεται πὸς εἶνε ἰσοδυναμῖ ἐν τῶν ἐκδοτῶν ἀνῶσιν τὸ πρῶτο συμβόλιον πού εἶχε κάνει μὲ τὸν Ρεμάρκ καὶ τὸ ἀντιπῶντασῃσε ἕνα ἄλλο, διὰ τοῦ ὁποῖου μοιραζόντοσαν ἐξ ὄλοσ τὰ κέρδη ἀπὸ τὸ ἔργο, Συγγρόνος δὲ ἀργῶντοσ πρὸς τῶν τὸν Ρεμάρκ ἕνα σιμποσο, στὸ ὁποῖο παρεκάθησαν οἱ ἐκτελεστικοὶ ἀντιπροσώποι τῆς Γερμανικῆς διανομῆσις καὶ ἀρεκτοὶ ξένοι συγγραφεῖς. Ἐξεβόλιοντασ τὴν περῆσση του στὸ σιμποσο αὐτὸ, ὁ Ρεμάρκ βόηκε μέσα ἕνα τοσὲ 150 χιλιάδων μάρκων (2,500,000 δραχμῶν), τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχε βάλει ἐκεῖ ὁ θαυμασιὸς ἐκδοτῆς του ὡς πρῶτην προκαταβολὴν ἀπέναντι τὸν κοινὸν κερδῶν...

— Βασιλικῆς ἐπιχορηγήσις

Εἶνε γνωστὸν διὸ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος 14ος ὁ περισημος «Βασιλεὺς Ἡλίου» ἐφροσῶσθησε πορματικῶς... βασιλικὰ τοῖς ποητῆς καὶ τοῖς καλλιτέγνας. Στους καλύτερους μάλιστα ἀπ' αὐτούς, ἐκτὸς τὸν ἄλλον τιμὸν καὶ δόρον, εἶχε ὄμοσ καὶ ἐπιχορηγήσις ἀπὸ τὸ ἰδιαιτέρου ταμεῖου του. Ἀμφοτεροῖνον παρακατοῦ ἕνα κατὰλογο τὸν συγγραμῶν αὐτῶν, μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐπιχορηγήσις ποῦ ἔπαινε ὁ καθένας. Στὸν κατάλογο αὐτὸ φη δῖτε διὸ τὰ φιλολογικὰ γούστα τοῦ καθ' ὄλα τὰ ἄλλα λαμφοῦ σ'αὐτὸ βασιλεὺς, δὲν ἦσαν καὶ τόσο περιφρῖμα. Κι' αὐτὸ γιὰτὶ συγγραφεῖς πού εἶνε ἐντελῶς ἀγνωστοὶ σήμερα, ἐπαφραν ἀπὸ τὸ βασιλικὸ ταμεῖο μεγαλίετηρ ἐπιχορηγήσις ἀπὸ συγγραφεῖς οἱ ὁποῖοι ἔμειναν ἀθάνατοι. Ὅμοσ τὸ κατὰλογο:

Μαζέσσι 4,000 λίβρες, Σατελαῖν 3,000, Πέτρος Κορνήλιος (ὁ περιφρῖμος τραγικὸς συγγραφεὺς) 2,000, Μενάξ 2,000, Πέρο Λυονῶντι 1500, Βενσορῶντι 1500, Περῶ (ὁ μέγας μνηστορόμος) 1500, Ντεμαρῶ 1200, Ἀββᾶς Κοτέν 1200, Ἀββᾶς Ντε Πέρο 1000, ὁ μέγας Μολιέρος 1000, Περῆρ 800 καὶ τελευταῖος ὁ ἀθάνατος τραγικὸς Ρακίνας μὲ 800!

Ο ΚΑΙΟΜΕΝΟΣ... ΠΟΤΑΜΟΣ!

Στὰ 1889 σ' ἕνα ποταμὸ πού βρισκεται ὄχι μακρὰ ἀπὸ τὴν Γλασκῶδη, κάποιος φραγῶς, ἀπὸφ ἄναγε τὸ τοιγμῶ του, πέταξε τὸ σκίτρο μέσο στὸ νερὸ. Ἀμέσως τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ποταμοῦ ἄναγε κα' ἄρχισε νὰ ἐκπέτητ' ὄμοσ φιλῶνε... Τὰ περιφρῶτα αὐτὰ κινῶμενο, τὰ ὁποῖα σινεκεντρώσε ἀρεκτὸ κόσμος, διήκορεσε μονάχη λίγες ὄρες. Ἀποδίδουσε δὲ στὴν συγκεντρώσις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ποταμοῦ ἀγνωστοῖν εἰσέτι ἐφῆλιξτον ἀέριον.

